

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУМЩИНИ

студентка **Гаврилова В.В.**, ст. викл. **Домашенко М.Д.**
Сумський державний університет (Україна)

Щороку Україну відвідує понад 20 мільйонів туристів (25 млн іноземних громадян у 2008 році). Отже, туризм є важливою галуззю економіки України. Не є винятком і Сумська область. Туризм сьогодні – це сфера діяльності, яка поступово здобуває вагоме значення в соціально – економічному розвитку регіону.

Сумщина має великий нереалізований туристичний потенціал. Їй є що показати, оскільки через область пролягла межа з «Диким полем», де синтезувалась культура багатьох народів і епох від часів Київської Русі. Багата сумська земля на різні історичні події, завдяки їм Сумщину знають як по всій Україні, так і за її межами. Зокрема, величезний не реалізований історико-культурний потенціал для розвитку туризму в області мають загадкові міста Путивль, Глухів, Ромни, історія заснування яких, впливає з глибини тисячоліть. Вони включені до списку найважливіших історичних міст України, а також входять до туристичного маршруту «Намісто Слаутича». Багатоваківа історія краю відбилася в численних пам'ятках матеріальної та духовної культури. Сумщина має унікальну історико-культурну спадщину – майже 1,5 тис пам'яток історії, 780 – археології, 102 пам'ятники монументального мистецтва та 373 пам'ятки архітектури.

Необмежені рекреаційні можливості Сумщини, враховуючи її екологічну незабрудненість, мальовничість лісостепоного рельєфу і пейзажів, сприятливі кліматичні умови створюють величезний простір для розвитку туристичного бізнесу в регіоні. Зокрема, долини річок Сейму, Псла, Сули та інших, лісові масиви Сумського регіону здатні задовольнити будь – які смаки туристів, а природні заповідники, заказники, урочища, угіддя, болота створюють умови для розвитку з багаторічною перспективою спеціальних видів туризму – мисливства, рибальства, човнярства, кінних і пішохідних маршрутів.

Сумщина має чим зацікавити, наприклад: мало хто знає, що Софронієвський монастир має печери, розміри яких у кілька разів перевищують розміри відомої Києво-Печерської лаври; що державний заповідник «Михайлівська цілина» – єдина ділянка цілинного степу в Лісостеповій зоні України (створений ще в 1928 р.), де налічується 525 видів рослин; чи, що в Сумській області відкрився Музей чупакабри, де представлена експозиція, присвячена загадковій історії; або про легенду, як Павло Полуботок, незадовго до смерті, сховав частину своїх скарбів у Глухові, є припущення, що скарби на території міста зберігаються і понині.

Сумська земля є малою Батьківщиною багатьох відомих діячів культури і науки, серед яких: Іван Микитович Кожедуб, Микола Хвильовий, Віктор Ющенко, Павло Грабовський, Антон Семенович Макаренко, Борис Антоненко-Давидович, Іван Багряний, Пантелеймон Куліш, Олександр Олесь, Дмитро Білоус, Олег Гусев. На весь світ відомі імена запорозького кошового Петра Калнишевського, династії підприємців і благодійників Терещенків і Харитоненків, імена композиторів Бортнянського і Березовського. Тривалий час столицею Лівобережної України був Глухів. Тут мали свою резиденцію гетьман Іван Скоропадський, який похований в заснованому ним Гамаліївському монастирі поблизу Шостки, наказний гетьман Павло Полуботок, гетьмани Данило Апостол, Кирило Розумовський.

За більшістю екологічних показників Сумщина належить до найбільш екологічно чистих областей України. За рівнем забруднення атмосферного повітря Сумщина входить у десятку найчистіших регіонів держави. Клімат в області м'який, помірно-континентальний. Зима прохолодна, літо помірно жарке, що є ще однією із переваг Сумського регіону.

Загальна площа лісів лісового фонду області складає 448,5 тис. га, в тому числі покрито лісом 387 тис. га. Тваринний світ області представлений 370 видами тварин. Область має значні мисливські угіддя, що сприяє розвитку мисливського та рибальського туризму. Природно-заповідний фонд області налічує 182 заповідні території та об'єкти, на

загальній площі понад 156,2 тис. га, у тому числі заповідник, національно-природний парк, заказники, пам'ятники природи, дендрологічний парк, парки-пам'ятники, заповідні урочища, які займають 6,5% території області.

По території краю протікає 165 річок. Найбільші з них – Десна, Сейм, Сула, Псел, Ворскла. Дві останні найбільш освоєні в рекреаційному відношенні. У межах області розташовані 33 великі озера і понад 1600 ставків. Все це дає можливість для розвитку мисливсько-рибальських баз для відпочиваючих, пляжно-купального відпочинку, водного туризму, греблі. Є перспективи для розвитку зеленого туризму. У трьох оселях Лебединського району створені умови для надання послуг із сільського зеленого туризму. Завдяки наявності в Сумській області великої кількості пам'яток історії, пам'яток архітектури, близько 80 давньоруських городищ, поселень, могильників є перспектива розвитку культурно – пізнавального туризму.

Туристична сфера має реальні перспективи розвитку також завдяки наявності лікувальних мінеральних джерел, значній кількості санаторіїв, будинків відпочинку, дитячих таборів і рекреаційних пунктів для відпочинку.

Хоч територія Сумщини транспортно доступна для туристів, у перспективі економічного розвитку області, необхідне оновлення усіх видів транспорту, підвищення технічного стану автодоріг, розширення мережі автобусних маршрутів у сільській місцевості, що дасть можливість для розвитку сільського туризму.

Отже, Сумщина має великий, не реалізований потенціал для розвитку різних видів туристичного відпочинку. А для того, щоб регіон не втратив свої багаті рекреаційно-туристичні ресурси, потрібно приділяти значну увагу природно – заповідному фонду області, збереженню пам'яток архітектури, історико-культурній спадщині. Щоб і прийдешнім поколінням було чим пишатися.

Гаврилова, В.В. Туристичний потенціал Сумщини [Текст] / В.В. Гаврилова, М.Д. Домашенко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С. 141-143.